

การสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่ คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย

The Creation of Recreational Activity Patterns for Thai Grouped Travelling

จิตรภรณ์ เถรวัต¹ และ ธง คำเกิด²

Jittraporn Therawat and Thong Khamkerd

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ 1. เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวตามตัวแปรเพศ และ 3. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น 2 กลุ่ม คือ 1. วิจัยเชิงปริมาณ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับบริษัทนำเที่ยว จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิธีการทางสถิติ และการวิเคราะห์นำเสนอข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน ด้วยการใช้การวิเคราะห์แบบเชิงพหุ และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2. วิจัยเชิงคุณภาพ คือ มัคคุเทศก์

จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีความต้องการการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ความต้องการความสำเร็จ ($\bar{X}=4.14$) ความต้องการทางกายภาพ ($\bar{X}=4.13$) ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ ($\bar{X}=4.11$) และความต้องการทางความปลอดภัยและความต้องการความรัก ($\bar{X}=4.06$) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวระหว่างเพศชาย และเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบกิจกรรมไว้ 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมนันทนาการระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งรูปแบบ

^{1,2} อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

นี้จะกระทำนรถบัส และ กิจกรรมนันทนาการระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งรูปแบบนี้จะกระทำในสถานที่ท่องเที่ยวจริง ในการจัดรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ และกิจกรรมนั้นจะเสริมสร้างความสนุกสนานและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการ / การท่องเที่ยว

Abstract

Research on Formation of Recreation for Thai Tourist Group is study using Mixed Method with the objective to 1) Study the recreation activities demand of Thai tourist, 2) compare the demand of Thai tourist by gender variable, and 3) form the recreation for Thai tour group. Researcher has set 2 samples; 1) Quantitative Research on 400 Thai tourists visit Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, using questionnaire, statistical method, analysis with descriptive statistics, and Inferential statistics using multivariate analysis and average comparison, 2) Qualitative Research on 3 tour guides, using questionnaire and content analysis. This study aims to investigate the recreational activities needs of tourists and compare the tourists' needs of recreational activities with gender variables. Descriptive and inferential statistics are used with an analysis of multiple regression and T-test. The results revealed that Thai tourists' needs of activities creation is totally at high level with an average in descending order as follows: success needs ($\bar{X}$ =4.14), physical needs ($\bar{X}$ =4.13) esteem needs ($\bar{X}$ = 4.11) and safety and affection needs ($\bar{X}$ =4.06). In addition, the analysis result of tourists' data distinguished by gender showed that the overall needs of recreational activities creation for tourism between male and female tourists was not statistically significant difference at 0.05. The formation of recreation activities for Thai tourist group; researcher has detailed the activities in 2 formations; 1) recreational activities occurred during their travel on bus, and 2) the recreation during their travel which occurred on the field trip and place of interest. In this

regards, the recreational activities must be created on the basis of tourists' safety and, importantly, the activities must create the fun, entertained atmosphere, and impression for tourists

Keywords : Formation of Recreation / Tourism

ความเป็นมาและความสำคัญ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นกระดูกสันหลังของประเทศ และมีความสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงทั้งในด้านอุปสงค์ และอุปทาน อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเงื่อนไขและข้อจำกัดของการพัฒนาหลายประการ แนวทางการปฏิรูป การท่องเที่ยวไทย Tourism Seminar เมื่อวิเคราะห์เชิงลึก ถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยพบว่า จะมีนัยสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจ และสังคมไทยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันที่เป็นพลวัต และซับซ้อน ยากต่อการพยากรณ์ ทำให้เกิดความท้าทายในการดำเนินงานเป็นวิสัยทัศน์ ในขณะที่หลายภาคส่วนได้ผลักดันให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น แต่ขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นยิ่งยวดที่ต้องบูรณาการมิติต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ก้าวสู่ความยั่งยืนมากขึ้น (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2557)

จากการที่ประเทศไทยอาศัยการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์หลักในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นที่เราต้องมาทบทวนว่า การท่องเที่ยวไทยมีศักยภาพ มีข้อได้เปรียบประเทศอื่นในด้านใดบ้าง มีความหยั่งยืนเพียงใดและเราควรพัฒนา ส่งเสริมในด้านใดบ้างเพื่อรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลก เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้สถานการณ์และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เป็นความท้าทายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยมา

จากหลายประเด็น ดังนี้ประเด็นผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ ประเด็นผลกระทบต่อด้านสังคมประเด็นผลกระทบต่อด้านทรัพยากรธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดและ ประเด็นในด้านภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ทำให้ประเทศ ก้าวหน้าได้ต้องทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง, มั่งคั่ง และ ยั่งยืน ทุกคนควรร่วมมือกัน ทำให้ประเทศไทยเป็นที่ยอมรับ ในสากล (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555 – 2559, 2554, หน้า 1 – 2)

ความต้องการของมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งมี วิวัฒนาการมาตั้งแต่โบราณ ได้แก่ นันทนาการ เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่สร้างความสุข ความพึงพอใจให้กับผู้ที่มีส่วน ร่วมในกิจกรรม มนุษย์เป็นผู้คิดค้นและเลือกสรรกิจกรรม ตามความพึงพอใจและความสุขสบายใจในการดำเนิน กิจกรรมที่เรียกว่า นันทนาการ ในยุคโบราณนั้นกิจกรรมที่ สร้างความสุขความพึงพอใจ อาจเหมือนหรือแตกต่างจาก ปัจจุบัน ตามสภาพพื้นที่ตั้ง หรือทางภูมิศาสตร์ ทั้งสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณี นับตั้งแต่ยุคกรีกและโรมัน ซึ่งเป็นยุคของการสู้รกรานผู้คน จะนิยมใช้กิจกรรมในการ ต่อสู้ว่า เป็นกิจกรรมนันทนาการ ประเทศทางแถบเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประเทศกสิกรรมก็มีกิจกรรม นันทนาการทั้งก่อนฤดูเพาะปลูกและฤดูเก็บเกี่ยว เช่น การ ขอฟน แห่นางแมว บุญบั้งไฟ ประเพณีสงกรานต์ งานเดือน สิปป ผีตาโชน หรือไหลเรือไฟ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดง ถึงกิจกรรมที่มนุษย์ช่วยกันคิดค้นดัดแปลงและจดจำการก ระทำติดต่อกันมา จนถึงปัจจุบัน (สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2550-2554 : 1)

กิจกรรมนันทนาการ ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นัก ท่องเที่ยวที่เดินทางมากับกรู๊ปของบริษัทนำเที่ยว เกิดความ ประทับใจกับการบริการและการให้ความสนุกสนานบันเทิง แก่นักท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งและ แต่ละสถานที่ท่องเที่ยว มักคู่เทศก์จะเป็นผู้ที่ชี้แนะ บรรยาย ทั้งความรู้ ในแหล่งสถานที่ที่เที่ยวนั้น และยังต้องสร้าง บรรยากาศความสนุกสนานของนักท่องเที่ยวตลอดจนการ เดินทางท่องเที่ยวของโปรแกรมเสร็จสิ้น ด้วยความสำคัญ ของการเดินทางท่องเที่ยวที่จะสร้างความประทับใจให้กับ นักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอีก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็น ถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่อง เที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากจะ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเพลิดเพลิน เมื่อมาท่องเที่ยว แล้วทำให้เกิดความรู้สึกดีด้านบวก เกิดการท่องเที่ยวซ้ำและ บอกต่อ ผู้วิจัยเลือกศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรม

นันทนาการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยว ตามตัวแปรเพศและอายุ เพื่อนำไปสร้างรูปแบบการ จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของ นักท่องเที่ยวชาวไทย

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักท่องเที่ยว ตามตัวแปรเพศ
3. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อ การท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมหรือ เกมส์ ที่สร้างความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง ผู้ที่ต้องการเดินทาง ท่องเที่ยว ต้องการรับความรู้และความเพลิดเพลิน ในแหล่ง ท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

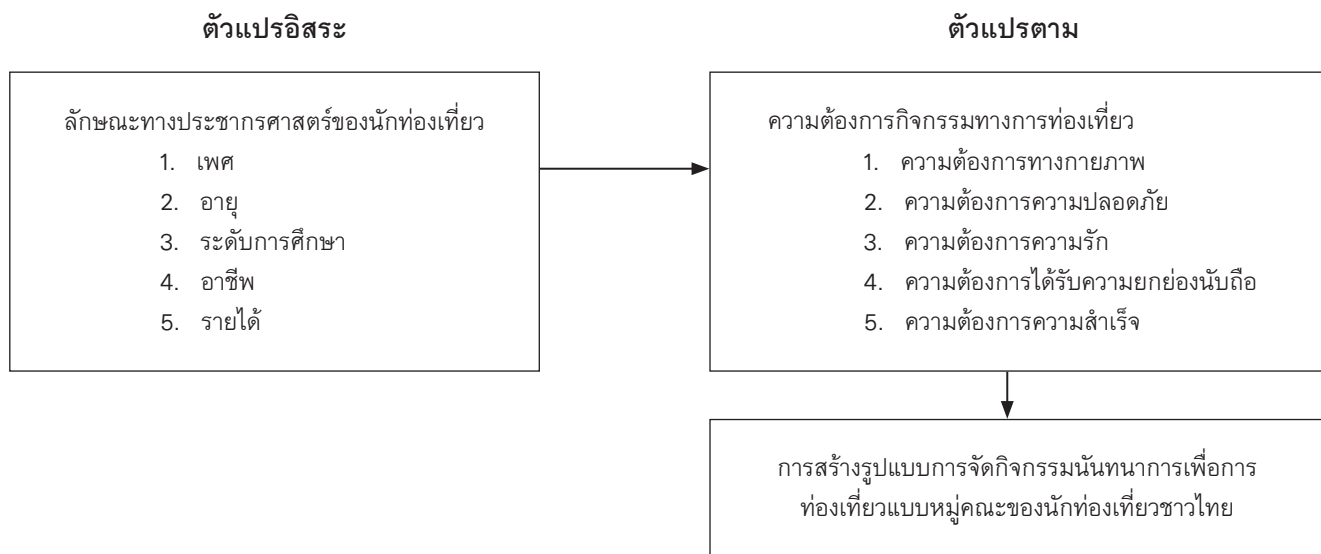
สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของงานไว้ ดังนี้ เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความต้องการกิจกรรม ที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวว่าอยากได้รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว
2. บริษัทนำเที่ยวสามารถจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยวได้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและเพื่อได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่
3. ผลงานวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริษัท นำเที่ยวได้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ที่มา: แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บททวนวรรณกรรม

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

มาสโลว์ Maslow, 1943 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า, 51-52) ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้ เข้าได้ตั้งสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น

3. ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับความรัก และมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการ เป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ทฤษฎีความต้องการ ผู้วิจัยอาจสรุปได้ว่า ความต้องการของบุคคลมีทั้งความต้องการทางกายภาพ และความต้องการทางจิตใจหรือสังคม ความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคลทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไปด้วย ความต้องการที่สำคัญของบุคคลหรืออาจไม่ใช่ความต้องการที่สำคัญของอีกคนหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นองค์การจึงควรพิจารณาคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล เพื่อจะได้ดำเนินการให้การตอบสนองได้ถูกต้องตรงกับเป้าหมายขององค์การ

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความหมายของลักษณะทางประชากรศาสตร์

ก่อนที่นักสังคมวิทยาจะมาสนใจศึกษาเรื่องเกี่ยวกับประชากร (Population) นั้น ได้มี นักคณิตศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ และนักการเมืองให้ความสนใจเรื่องนี้มาก่อนแล้ว แต่เมื่อ นักสังคมวิทยาเข้ามาศึกษาเรื่องของประชากร นักสังคมวิทยาจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางสังคม เช่น ขนาดของประชากร องค์ประกอบของประชากร การกระจายตัวของประชากร และการเปลี่ยนแปลงของประชากร สาเหตุที่นักสังคมวิทยาหันมาให้ความสนใจศึกษาเรื่องของการประชากรเพราะนักสังคมวิทยาเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางประชากรมีผลกระทบต่อคุณภาพ โครงสร้างสังคม และวัฒนธรรม

ประชากรศาสตร์ หรือ Demography มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก Deme = people คือประชาชนหรือประชากร Graphy = writing up, description หรือ study คือ การศึกษาหรือศาสตร์ ประชากรศาสตร์ หมายถึง การวิเคราะห์ทางประชากรในเรื่องขนาดโครงสร้าง การกระจายตัวและการเปลี่ยนแปลงประชากร ในเชิงที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอื่นๆ ปัจจัยทางประชากรอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ฉัตรยาพร เสมอใจ และมีทินยา สมมติ (2553, หน้า 113 – 128) ได้กล่าวว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นปัจจัยที่จะนำมาช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย โดยเฉพาะการศึกษาตัวแปรทางด้านประชากร ที่นำมาใช้ในการวางเป้าหมายทางการตลาดที่สำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา ภูมิฐานะและเชื้อชาติ

Hanna and Wozniak (2001); Shiffman and Kanuk (2003) ได้ให้ความหมายของลักษณะทางประชากรศาสตร์ไว้คล้ายคลึงกันโดยกล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนาและเชื้อชาติ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้เป็นลักษณะพื้นฐานที่นักการตลาดมักจะนำมาพิจารณาสำหรับการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) โดยนำมาเชื่อมโยงกับความต้องการ ความชอบ และอัตราการใช้สินค้าของผู้บริโภค

ความหมายของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับทั่วไปของประชากรที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ได้ระบุไว้ คือ เพศ, อายุ, ระดับการ

ศึกษา, อาชีพ, รายได้ และภูมิฐานะ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และความต้องการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลิตร์ รัตนะ. (2538 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบอันดับความต้องการโดย แยกตาม เพศ อายุ สถานภาพบุคคลและรายได้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 ผลปรากฏว่า บุคลากรชายที่มีอายุ 30 ปี ลงมา สถานภาพโสด มีรายได้ต่ำกว่า 7,300 และมีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา และกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม (อ่าน พุด เขียน)

Raymore. (1994 : 702) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยจนถึงผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหวทางร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้านและกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่ไม่เสี่ยงอันตราย แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้น เมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

วัชรินทร์ เสมอมาถู (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่รับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุจำนวน 27 คน และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 125 คนที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในอำเภอพระนครศรีอยุธยาและอำเภอเสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 72 คน และชมรมผู้สูงอายุอำเภอป่าโมกและอำเภอวิเศษชัยชาญ

จังหวัดอ่างทองจำนวน 53 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วนคือเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่โปรแกรม กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุแบบสอบถามความพึงพอใจการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองและแบบสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทองจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีประสบการณ์ผู้สูงอายุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ ที่รับผิดชอบผู้สูงอายุพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองในภาพรวมอยู่ในระดับ

2. ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม นันทนาการผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัด อ่างทองผู้สูงอายุมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านโปรแกรมการจัด กิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูง อายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง

3.1.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุ ควรมีหน่วยงานสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

3.1.2 การจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุที่จะได้ ผลดีมากที่สุดคือมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสภาพ ร่างกายของผู้สูงอายุมารวมทั้งสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของผู้สูงอายุหรืออาจเป็นกิจกรรม นันทนาการที่ช่วยสร้างรายได้หรือสร้างอาชีพเสริมไปด้วย จะยิ่งดีมากขึ้น

3.1.3 ควรเพิ่มเติมในส่วนของการจัดหาบุคลากร ที่มีความรู้มาในช่วงของกิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (กิจกรรมการพูดคุย) เนื่องจากผู้สูงอายุต้องการกำลังใจ ต้องการความรู้โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ

3.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของผู้สูงอายุที่มี ต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง

3.2.1 ผู้สูงอายุต้องการความยั่งยืนในการจัดกิจกรรม

3.2.2 ต้องการการจัดกิจกรรมตามความต้องการและ เหมาะสมกับสภาพร่างกาย

3.2.3 ต้องการให้ขยายชมรมผู้สูงอายุให้มีครบทุก ตำบลเพื่อความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างรูปแบบการจัด กิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีวิธีการดำเนินงานวิจัยแบบเชิงผสม (Mixed Methodology Research) คือเป็นการวิจัยเชิง ปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับบริษัทนำเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยไม่ทราบขนาดของประชากร เพียงแต่ผู้วิจัยทราบว่ามีความจำนวนมาก จึงใช้สูตร W.G. Cochran, (1953) อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, (2550, หน้า 48)

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{d^2}$$

n แทน จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่ต้องการ

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม .50

Z แทน ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัย สำคัญทางสถิติ คือ Z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (มั่นใจ 95%)

d แทน สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด
ขึ้นได้ 0.05

โดยค่า p ต้องกำหนดไม่ต่ำกว่า 50% ของกลุ่ม
ตัวอย่าง จึงจะอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

แทนค่า

$$\begin{aligned}n &= \frac{0.5(1-0.5)1.96^2}{0.05^2} \\&= \frac{(0.5)(0.5)(3.8416)}{0.0025} \\&= \frac{0.9604}{0.0025} \\&= 384.16\end{aligned}$$

ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะ
สามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ
5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกใน
การประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาด
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตาม
ที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 384 คน

1.2 การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบสะดวก
(Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
จนครบจำนวน 400 ชุดที่ได้กำหนดไว้

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
มัคคุเทศก์ จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากการสุ่ม
แบบเจาะจง (Purposive) โดยการคำนึงถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ และคำถามของการวิจัยในครั้งนี้ได้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลจากผู้ที่มีหน้าที่ด้านการบริการ
นำเที่ยว (มัคคุเทศก์)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง
2 กลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหา
อย่างสมบูรณ์โดยแบ่งประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นจะใช้ในการถามคำถามกับ
นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย จำนวน 400 คน โดยแบบสอบถาม
จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม โดยมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด ได้แก่
เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ซึ่งลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว ด้านข้อมูลพฤติกรรมการ
เดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการมาท่องเที่ยว แหล่ง
ท่องเที่ยวประเภทที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว ระยะเวลาใน
การเดินทางท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ
กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ความต้องการทางกายภาพ
ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก ความ
ต้องการได้รับความยกย่องนับถือ ความต้องการความสำเร็จ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการ
จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของ
นักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลาย
เปิด (Open End)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้
ทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยในเรื่องหลักการสร้าง
แบบสอบถาม และการกำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัย
2. ศึกษาเอกสารข้อมูลจากหนังสือ บทความ และ
ผลงานวิจัยทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการศึกษาความ
ต้องการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามใน
แบบสอบถามงานวิจัย
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตแบบสอบถาม ให้
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประโยชน์และกรอบแนวคิด
ของงานวิจัย
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้นแล้ว
ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำ
แบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content
Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญพิจารณา
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในแบบสอบถามก่อน
จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วยการครอบคลุมในส่วน
ของเนื้อหา สำนวนภาษา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

ก่อนนำแบบสอบถามออกไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ

+1 = สอดคล้อง หรือแน่ใจว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง

0 = ไม่แน่ใจ ว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

-1 = ไม่สอดคล้อง หรือแน่ใจว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

สูตรในการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่จากการตรวจสอบให้ถูกต้องแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจริง ณ พื้นที่เป้าหมายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 ชุด

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้นั้นมาทำการหาคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการลงรหัสเพื่อหาค่าของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้และเป็นที่ยอมรับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 จากนั้นก็ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามผลของการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจแจกแจงของแบบสอบถามต่อไป ธานินทร์ ศิลป์จารุ, (2553, หน้า 415)

7. การจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบมีโครงสร้างแบบสัมภาษณ์นี้จะใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็น

มีวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกทำการเก็บข้อมูลโดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้ศึกษาวิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ปฐมภูมิด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 การแจกแบบสอบถาม (Questionnaire Survey) ลักษณะของคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

แบบสอบถาม ถูกนำไปใช้กับนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ทำการเก็บจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน

1.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลส่วนนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ การจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยได้จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารวารสารหนังสือวิทยานิพนธ์สารนิพนธ์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศรวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ และสามารถแบ่งแยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณของข้อมูลจากแบบสอบถาม

โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงในการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการจะศึกษา จากการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว และความต้องการของนัก

ท่องเที่ยว ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งสามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน โดยกำหนดการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ช่วง จากสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

1.1 เกณฑ์ในการวิเคราะห์ และแปลความหมาย เพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยของความถี่ ผู้วิจัยได้จัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ช่วงได้ดังต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1.2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

1.2.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

เพศที่ต่างกันมีผลต่อระดับความต้องการกิจกรรมที่ต่างกัน ในการทดสอบสมมุติฐานใช้ค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพของข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ ในประเด็นของความถี่ เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยจะกำหนดแนวทางจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้าง จากมัลติเคสท์ ซึ่งได้จากการจัดบันทึกขณะทำการสัมภาษณ์และการบันทึกเสียง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำมาประมวลเป็นผลของการวิจัยต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

การวิจัยเชิงปริมาณ จะแบ่งการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เป็นเพศหญิง จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 และเพศชายจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามอายุ 15-25 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือ 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และน้อยที่สุด อายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คือ 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม มีอาชีพพนักงานเอกชน มากที่สุด 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุดคือ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	135	33.8
	หญิง	265	66.3
		400	100
อายุ	15-25 ปี	149	37.3
	26-35 ปี	113	28.3
	36-45 ปี	58	14.5
	46-55 ปี	64	16.0
	56 ปีขึ้นไป	16	4.0
		400	100
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	218	54.5
	ปริญญาตรี	150	37.5
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	28	7.0
	อื่นๆ (เรียน กศน. และไม่ได้เรียน)	4	1.0
		400	100
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	302	75.5
	นักเรียน/นิสิตนักศึกษา	74	18.5
	นักธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว	10	2.5
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	2.5
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	0	0.0
	อื่นๆ (ลูกจ้าง)	4	1.0
		400	100
รายได้	ต่ำกว่า 10,000 บาท	113	28.3
	10,001-15,000 บาท	43	10.8
	15,001-30,000 บาท	169	42.3
	30,001-50,000 บาท	49	12.3
	มากกว่า 50,001บาท ขึ้นไป	26	6.5
รวม		400	100

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ช่วงเวลาที่เดินทางท่องเที่ยวช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ มากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม แหล่งท่องเที่ยว

เชิงวัฒนธรรม ได้รับความนิยม มากที่สุดคือ จำนวน 152 คิดเป็นร้อยละ 38.0 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามระยะเวลา ในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งมากที่สุด คือ น้อยกว่า 1 วัน จำนวน 187 คนคิดเป็นร้อยละ 46.8

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลา		
ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์	256	64.0
ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์	43	10.8
ช่วงวันหยุดภาคเรียน	53	13.3
ช่วงเทศกาลต่างๆ	27	6.8
อื่นๆ (วันธรรมดา จันทร์-ศุกร์)	18	4.5
	400	100
ประเภทแหล่งท่องเที่ยว		
แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ	71	17.8
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	152	38.0
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	43	10.8
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	52	13.0
แหล่งท่องเที่ยวนิเวศ	82	20.5
	400	100
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว		
น้อยกว่า 1 วัน	187	46.8
1 วัน	44	11.0
2 วัน	73	18.3
3 วัน	32	8.0
มากกว่า 3 วัน	34	8.5
6 วัน	30	7.5
รวม	400	100

ส่วนที่ 3 ระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ ระดับความต้องการในด้านความต้องการทางกายภาพ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความต้องการทางกายภาพ โดยกิจกรรมการแข่งขันเกมส์บนรถ มีระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$) รองลงมา คือ กิจกรรมร้องเพลง คาราโอเกะ และกิจกรรมที่สร้างความคิด วิเคราะห์ มีระดับความต้องการเท่ากัน ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) กิจกรรมนันทนาการโดยมีคคุเทศก์ ระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) และ กิจกรรมพักผ่อน (การนอน) ระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) ตามลำดับ

2. ความต้องการทางความปลอดภัย ระดับความต้องการ ในด้านความต้องการความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความต้องการความปลอดภัย คือ ความเหมาะสมของกิจกรรมต่างๆ มีความต้องการความปลอดภัย ระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) และ มีการนำเสนอกฎ กติกา การเล่นเกมส์ อย่างเคร่งครัด ($\bar{X}=4.04$) ตามลำดับ

3. ความต้องการความรัก ระดับความระดับความต้องการ ในด้านความต้องการความรักของนักท่องเที่ยวชาว

ไทย มีความต้องการความรัก คือ การให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยว ระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) และ การเข้าถึงนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=4.06$) ตามลำดับ

4. ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ ระดับความระดับความต้องการ ในด้านความต้องการได้รับความยกย่องของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความต้องการได้รับความยกย่อง คือ มีรางวัลในการแข่งขันสำหรับผู้ชนะ ระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) มีสิทธิพิเศษในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น อายุมากกว่า ระดับมาก ($\bar{X}=4.015$) และ มีการปฏิบัติตนต่อนักท่องเที่ยวอย่างมีความเท่าเทียมเสมอภาค ระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) ตามลำดับ

5. ความต้องการความสำเร็จ ระดับความระดับความต้องการ ในด้านความต้องการความสำเร็จ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความต้องการความสำเร็จ คือ มีความต้องการในรายชื่ออยู่ในระดับมากเท่ากัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีการดูแลเอาใจใส่ นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.17$) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด ($\bar{X}=4.15$) และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.13$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ความต้องการทางกายภาพ	4.13	0.51	ระดับมาก
ความต้องการทางความปลอดภัย	4.06	0.61	ระดับมาก
ความต้องการความรัก	4.06	0.61	ระดับมาก
ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ	4.11	0.55	ระดับมาก
ความต้องการความสำเร็จ	4.14	0.53	ระดับมาก
รวม	4.10	0.45	ระดับมาก

ความต้องการทางกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. กิจกรรมการแข่งขันเกมส์บนรถ	4.21	0.64	ระดับมากที่สุด
2. กิจกรรมร้องเพลง คาราโอเกะ	4.13	0.70	ระดับมาก
3. กิจกรรมนันทนาการ โดยมีคคุเทศก์	4.12	0.65	ระดับมาก

ความต้องการทางกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล
4. กิจกรรมที่สร้างความคิด วิเคราะห์	4.13	0.79	ระดับมาก
5. กิจกรรมการให้พักผ่อน (การนอน)	4.10	0.76	ระดับมาก
รวม	4.13	0.51	ระดับมาก

ความต้องการความปลอดภัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล
1. ความเหมาะสมของกิจกรรมต่างๆ	4.10	0.70	ระดับมาก
2. มีการนำเสนอกฎกติกา การเล่นเกมส์ อย่างเคร่งครัด	4.04	0.73	ระดับมาก
รวม	4.06	0.61	ระดับมาก

ความต้องการความรัก	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล
1. การให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยว	4.08	0.75	ระดับมาก
2. การเข้าถึงนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ	4.06	0.73	ระดับมาก
รวม	4.06	0.61	ระดับมาก

ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล
1. มีสิทธิพิเศษในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น อายุมากกว่า	4.15	0.70	ระดับมาก
2. มีรางวัลในการแข่งขัน สำหรับผู้ชนะ	4.16	0.70	ระดับมาก
3. มีการปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวอย่างมีความเท่าเทียมเสมอภาค	4.03	0.72	ระดับมาก
รวม	4.11	0.55	ระดับมาก

ความต้องการความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล
1. มีการดูแลเอาใจใส่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี	4.17	0.67	ระดับมาก
2. มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.13	0.74	ระดับมาก
3. เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด	4.15	0.73	ระดับมาก
รวม	4.14	0.53	ระดับมาก

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สมมติฐานเพื่อการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์และทดสอบ ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ 1 ข้อ คือ เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความต้องการกิจกรรมที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว

จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวระหว่างเพศชาย และเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์สมมติฐาน

ความต้องการ	t-test					
	เพศ	Mean	S.D	t	df	Sig.
ความต้องการทางกายภาพ	ชาย	4.0703	.59561	-1.110	398	.721
	หญิง	4.1381	.58669			
ความต้องการความปลอดภัย	ชาย	3.9703	.63175	-.570	398	.655
	หญิง	4.0087	.66279			
ความต้องการความรัก	ชาย	4.0230	.57689	-1.267	398	.137
	หญิง	4.1032	.63055			
ความต้องการได้รับความยกย่อง	ชาย	4.0351	.67278	-.852	398	.946
	หญิง	4.0929	.64254			
ความต้องการความสำเร็จ	ชาย	4.0824	.63199	-.801	398	.949
	หญิง	4.1357	.64825			
ภาพรวม	ชาย	4.0465	.53873	-1.052	398	.509
	หญิง	4.1043	.52541			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

1. เวลาในการจัดกิจกรรมบนรถ ควรจัดสรรเวลาให้มีความเหมาะสม
2. อยากให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย
3. กิจกรรมนันทนาการ อยากให้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวคนอื่นๆ ได้รู้จักกันมากขึ้น

การวิจัยเชิงคุณภาพ

นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล คือ มัคคุเทศก์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว แบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยประเด็นคำถามที่ว่า ในรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรเป็นแบบใด

ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ดังนี้

.....ผู้ให้ข้อมูลมัคคุเทศก์ ในส่วนของมัคคุเทศก์ต้องการที่จะสร้างรูปแบบการกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยว ได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ในการเดินทางท่องเที่ยว และเกิดความประทับใจ ในตัวมัคคุเทศก์ โดยจะเป็นการนำความรู้มาเป็นเกม อาทิ การไปค่าจากจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว การทายชื่อจังหวัด ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกันแข่งขันกัน และเกิดความรู้ ควบคู่กับความสนุกสนาน

(ให้สัมภาษณ์ 6 สิงหาคม 2559)

.....ผู้ให้ข้อมูลจากมัคคุเทศก์ กิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่นิยมในการเดินทางท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเดินทางท่องเที่ยวไปกับมัคคุเทศก์ ได้มีการพูดคุย กระชับความสัมพันธ์ โดยกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวจะต้อง

เป็นกิจกรรมที่ไม่ น่าเบื่อ และตัวมัคคุเทศก์ ถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการดำเนินกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว

(ให้สัมภาษณ์ 20 สิงหาคม 2559)

.....ผู้ให้ข้อมูลจากมัคคุเทศก์ นักท่องเที่ยวจะเกิดความประทับใจ เมื่อได้รับความต้องการด้านความรักความเอาใจใส่ และในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน และความสุขในการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ ควรคำนึงถึง ความต้องการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นหลัก หลักจากนั้นก็มีความต้องการด้านกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนาน และความประทับใจ ของนักท่องเที่ยว

(ให้สัมภาษณ์ 27 สิงหาคม 2558)

จากการสัมภาษณ์มัคคุเทศก์ ในการสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ควรมีความคำนึงถึงความต้องการด้านความปลอดภัย ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และควรเป็นกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ที่สอดแทรก ความรู้ ของสถานที่ท่องเที่ยวที่กำลังเดินทางไป พร้อมทั้งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสุข ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

จากการที่ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ สามารถที่จะสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่กระทำบนรถ โดยมัคคุเทศก์ จะจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ระหว่างนักท่องเที่ยว กับ นักท่องเที่ยว และ มัคคุเทศก์ กับ นักท่องเที่ยว โดยจะเน้นเป็นเกมที่ไม่ใช้พลังกำลังและไม่ใช้พื้นที่เยอะ เนื่องจากบนรถบัสพื้นที่จะจำกัด กิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมไม่รู้จักฉันไม่รู้จักเธอ เป็นกิจกรรมที่จะให้นักท่องเที่ยวทุกท่านที่อยู่บนรถทำความรู้จักกัน โดยผ่าน

กิจกรรมนันทนาการ เป็นเกม ที่ให้นักท่องเที่ยวทุกท่านได้แนะนำตนเอง

2. รูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่กระทำในสถานที่ท่องเที่ยวจริง ซึ่งกิจกรรมที่สามารถกระทำได้ในสถานที่ท่องเที่ยวจริง จะเป็นการทำความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นนักท่องเที่ยวสามารถมีกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนันทนาการ สร้างความสนุกสนานให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี กิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมวอล์คแรลลี่ หา RC โดยมัคคุเทศก์ จะมีใบกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมนี้จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และความสนุกสนานและได้ความประทับใจ

สรุปรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบกิจกรรม ไว้ 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมนันทนาการระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งรูปแบบนี้จะกระทำบนรถบัส และกิจกรรมนันทนาการระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งรูปแบบนี้จะกระทำในสถานที่ท่องเที่ยวจริง ในการจัดรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ และกิจกรรมนั้นจะเสริมสร้างความสนุกสนานและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว

อภิปรายผล

การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการ (มาสโลว์ Maslow, 1943) ของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น
3. ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ความรู้สึกว่าคุณได้รับความรัก และมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ความต้องการของบุคคลมีทั้งความต้องการทางกายภาพ และความต้องการทางจิตใจหรือสังคม ความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคลทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไปด้วย ความต้องการที่สำคัญของบุคคลหรืออาจไม่ใช่ความต้องการที่สำคัญของอีกคนหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นองค์การจึงควรพิจารณาคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล เพื่อจะได้ดำเนินการให้การตอบสนองได้ถูกต้องตรงกับเป้าหมายขององค์การ สอดคล้องกับชลิตร์ รัตนะ ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบอันดับความต้องการโดยแยกตาม เพศ อายุ สถานภาพบุคคลและรายได้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 ผลปรากฏว่า บุคลากรชายที่มีอายุ 30 ปีลงมา สถานภาพโสด มีรายได้ต่ำกว่า 7,300 และมีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา และกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมประเพณีวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส และมีรายได้ระหว่าง 7,300-13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ ประเพณีวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) Raymore. (1994 : 702) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย จนถึงผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหวทางร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้านและกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่ไม่เสียเงิน อันตราย แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้น เมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

ในการสร้างรูปแบบกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ควรมีความคำนึงถึงความต้องการด้านความปลอดภัย ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และควรเป็นกิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว ที่สอดแทรก ความรู้ ของสถานที่ท่องเที่ยวที่กำลังเดินทางไป พร้อมทั้งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสุข ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน ให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับวัชรินทร์ เสมามอญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่รับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุจำนวน 27 คน และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 125 คนที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในอำเภอพระนครศรีอยุธยาและอำเภอเสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 72 คนและชมรมผู้สูงอายุอำเภอป่าโมกและอำเภอวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทองจำนวน 53 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่โปรแกรมกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุแบบสอบถามความพึงพอใจการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองและแบบสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องผู้สูงอายุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ที่เกี่ยวข้องผู้สูงอายุพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองในภาพรวมอยู่ในระดับ

2. ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองผู้สูงอายุมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านโปรแกรมการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง

3.1.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุควรมีหน่วยงานสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

3.1.2 การจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุที่จะได้ผลดีมากที่สุดคือมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกายของผู้สูงอายุมารวมทั้งสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้สูงอายุหรืออาจเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยสร้างรายได้หรือสร้างอาชีพเสริมไปด้วยจะยิ่งดี

3.1.3 ควรเพิ่มเติมในส่วนของการจัดหาคูคลองที่มีความรู้มาในช่วงของกิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม

(กิจกรรมการพูดคุย) เนื่องจากผู้สูงอายุต้องการกำลังใจ ต้องการความรู้โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ

3.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง

3.2.1 ผู้สูงอายุต้องการความยั่งยืนในการจัดกิจกรรม

3.2.2 ต้องการการจัดกิจกรรมตามความต้องการและเหมาะสมกับสภาพร่างกาย

3.2.3 ต้องการให้ขยายชมรมผู้สูงอายุให้มีครบทุกตำบลเพื่อความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 -2559. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

ฉัตรยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:ธรรมการพิมพ์.

ชลิตร์ รัตน์นะ.(2538).การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เทิดชาย ช่วยบำรุง.(2557).การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่ราษฎร์ธานี การวิจัยฐานทรัพยากรการเกษตรสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 54 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2557) หน้า 202-220

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์ จำกัด.

วัชรินทร์ เสมอใจ. 2556. การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2558). แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2550-2554 : 1

Hanna, N. & Wozniak, R. (2001). *Consumer Behavior:An applied approach*. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall.

Maslow.(1943). *A Theory of Human Motivation Psychological Review*,pp394-395

Reymore,Leslie Ann.(1994) "The Tradition From Adolescence to Young Adulthood : Predictors of Leisure Behavior".Dissertation Abstracts International.